

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียน 2.4-3.4 พันล้านดอลลาร์

CURRENT ISSUE

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3083

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

ประเด็นสำคัญ

- การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่จุดรั้งเศรษฐกิจจีนให้เติบโตชะลอลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศในอาเซียนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีน โดยผ่านทาง 3 ช่องทางหลัก ได้แก่ ช่องทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดว่า หากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ยืดเยื้อยาวนานเกิน 3 เดือน (แต่ไม่เกิน 6 เดือน) เศรษฐกิจจีนอาจเติบโตต่ำกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ราวร้อยละ 1.0 และอาจลงไปแตะที่ระดับประมาณร้อยละ 4.7 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียนคิดเป็นมูลค่าประมาณ 2.4-3.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07-0.11 ของ GDP อาเซียนทั้งหมด โดยในส่วนของประเทศไทย ผลกระทบอาจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมูลค่าความเสียหายอาจอยู่ในระดับ 500-700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 0.09-0.13 ของ GDP ทั้งปีของไทย
- ทั้งนี้ ผลกระทบของการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนต่อแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับสัดส่วนการพึ่งพาเศรษฐกิจจีนของแต่ละประเทศเป็นหลัก ซึ่งหากพิจารณาถึงสัดส่วนการพึ่งพาเศรษฐกิจจีนของประเทศในกลุ่มอาเซียนจะพบว่า เวียดนาม สิงคโปร์ สปป.ลาว และกัมพูชา มีสัดส่วนการพึ่งพาจากจีนในระดับสูง ขณะที่ ในส่วนของไทย สัดส่วนการพึ่งพาจากจีนอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม นอกจากสัดส่วนการพึ่งพาจากจีน ผลกระทบต่อเศรษฐกิจแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนยังขึ้นอยู่กับความเข้มแข็ง โครงสร้างเศรษฐกิจ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวเพื่อลดทอนผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนอีกด้วย

เศรษฐกิจอาเซียนและจีนมีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนานเกือบ 3 ทศวรรษ ทั้งนี้ การขยายบทบาทของจีนทั้งด้านการค้า การลงทุน ตลอดจน บทบาทของจีนในเชิงของตลาดท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ส่งผลให้การเชื่อมโยงกันทางเศรษฐกิจระหว่างจีนและอาเซียนมีความใกล้ชิดกันทางภูมิศาสตร์มีความแนบแน่นขึ้นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากสงครามการค้า ผลกระทบการแพร่กระจายของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (nCoV) ตลอดจนปัญหาเชิงโครงสร้างอาจเป็นปัจจัยซ้ำเติมให้เศรษฐกิจจีนมีความเสี่ยงที่อาจจะชะลอตัวในระดับที่ค่อนข้างรุนแรง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจมีการส่งผ่านมายังเศรษฐกิจในอาเซียน ผ่าน 3 ช่องทางหลักได้แก่ ภาคการส่งออก ภาคการท่องเที่ยว และภาคการลงทุนโดยตรง

บริการทุกระดับประทับใจ

เปรียบเทียบสัดส่วนการพึ่งพาเศรษฐกิจจีนของประเทศในอาเซียน

	การท่องเที่ยว			การลงทุนตรง			การส่งออก			สัดส่วนการพึ่งพาโดยรวมจากจีนเทียบกับ GDP
	ขนาดรายได้ท่องเที่ยวเทียบกับ GDP	สัดส่วนรายได้จากจีน	การพึ่งพารายได้ท่องเที่ยวจากจีนเทียบกับ GDP	ขนาดของ FDI เทียบกับ GDP	สัดส่วน FDI จากจีน	การพึ่งพา FDI จากจีนเทียบกับ GDP	ขนาดภาคการส่งออกเทียบกับ GDP	สัดส่วนการส่งออกไปจีน	การพึ่งพาตลาดการส่งออกจีนเทียบกับ GDP	
Vietnam	4.2%	32.0%	1.3%	6.4%	6.9%	0.4%	100.9%	17.0%	17.1%	18.9%
Singapore	5.9%	18.6%	1.1%	22.4%	6.8%	1.5%	114.4%	12.7%	14.5%	17.2%
Lao P.D.R.	4.0%	19.2%	0.8%	7.2%	70.3%	5.1%	56.3%	15.1%	8.5%	14.3%
Cambodia	18.1%	32.6%	5.9%	12.9%	23.1%	3.0%	99.7%	3.6%	3.6%	12.4%
Malaysia	5.6%	11.1%	0.6%	2.3%	21.5%	0.5%	37.3%	26.6%	9.9%	11.0%
Thailand	12.3%	28.8%	3.5%	2.1%	9.3%	0.2%	49.2%	11.9%	5.8%	9.6%
Myanmar	2.3%	24.8%	0.6%	5.0%	4.8%	0.2%	55.8%	13.9%	7.7%	8.5%
Indonesia	1.4%	13.5%	0.2%	2.2%	7.6%	0.2%	39.9%	6.8%	2.7%	3.1%
Philippines	2.2%	17.6%	0.4%	1.9%	1.0%	0.0%	8.0%	33.2%	2.7%	3.1%
Brunei	1.3%	23.5%	0.3%	3.4%	13.1%	0.4%	11.5%	13.9%	1.6%	2.3%

ที่มา : CEIC, World Bank, UNCTAD, UNWTO รวบรวมโดยศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย

หากพิจารณาถึงสัดส่วนการพึ่งพาเศรษฐกิจจีนของประเทศในกลุ่มอาเซียนจะพบว่า ประเทศเวียดนาม สิงคโปร์ สปป.ลาว และกัมพูชา มีสัดส่วนการพึ่งพาจากจีนในระดับสูง ขณะที่ในส่วนของไทย สัดส่วนการพึ่งพาจากจีนอาจอยู่ในระดับปานกลาง เทียบเคียงกับมาเลเซียและเมียนมา ขณะที่บรูไน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีสัดส่วนการพึ่งพาจากจีนในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนอาจมีความแตกต่างกันออกไป โดยขึ้นอยู่กับความเข้มแข็ง โครงสร้างเศรษฐกิจ ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวในการลดทอนผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน

- สำหรับประเทศที่อยู่ในกลุ่มที่มีสัดส่วนการพึ่งพาจากจีนในระดับสูงและมีความสามารถในการปรับตัวในการรับมือกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนในระดับต่ำ ได้แก่ สปป.ลาว และกัมพูชา ซึ่งเป็นประเทศที่อาจจะเสี่ยงที่จะได้ผลกระทบที่รุนแรงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน เนื่องจากทั้ง 2 ประเทศมีการพึ่งพารายได้จากภาคการส่งออก ท่องเที่ยว ตลอดจน เม็ดเงินลงทุนจากจีนในสัดส่วนที่สูง นอกจากนี้ การที่เศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศเป็นเศรษฐกิจที่ค่อนข้างปิดและพึ่งพาภาคต่างประเทศสูงขณะที่ภาคเศรษฐกิจในประเทศอ่อนแอทำให้การปรับตัวในการหาตลาดทดแทนเงินทำได้ค่อนข้างยาก
- สำหรับประเทศที่อยู่ในกลุ่มที่มีสัดส่วนการพึ่งพาจากจีนในระดับสูง แต่พอมีศักยภาพในการปรับตัวรับมือกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนได้ในระดับหนึ่ง เศรษฐกิจสิงคโปร์อาจสามารถรองรับผลกระทบจากการชะลอตัวของจีนได้บางส่วน จากโครงสร้างของเศรษฐกิจที่มีการกระจายตัวในภาคเศรษฐกิจอื่นๆ อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางการค้าและการเงินในอาเซียน ส่งผลให้สิงคโปร์ได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการส่งผ่านผลกระทบจากจีนไปยังอาเซียนอีกทอดหนึ่ง ขณะที่เศรษฐกิจเวียดนามอาจมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวมากกว่าสิงคโปร์ แม้ว่าจะมีการพึ่งพาการส่งออกไปยังจีน

บริการทุกระดับประทับใจ

ในระดับที่สูงกว่าสิงคโปร์ แต่ตลาดการส่งออกของเวียดนามมีการกระจายตัวไปยังตลาดขนาดใหญ่ อื่นๆ นอกจากนี้ นักลงทุนจีนมีสัดส่วนค่อนข้างน้อยในการลงทุนโดยตรงในเวียดนาม กอปรกับการพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งช่วยให้เศรษฐกิจเวียดนามมีความยืดหยุ่นพอสมควรในการรองรับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน

- **กลุ่มที่สัดส่วนการพึ่งพาจากจีนในระดับปานกลาง** โดยประเทศในกลุ่มนี้ได้แก่มาเลเซีย เมียนมา และไทย สำหรับไทยและมาเลเซีย ระดับการพึ่งพาจากจีนโดยรวมค่อนข้างมีการกระจายตัว ขณะที่การพึ่งพาจากจีนของเมียนมาจะเกี่ยวเนื่องกับสินค้าโภคภัณฑ์ (ปิโตรเลียม) เป็นหลัก แม้ว่าอาจมีบางภาคเศรษฐกิจที่มีระดับการพึ่งพาจากจีนค่อนข้างสูง อาทิ การพึ่งพารายได้นักท่องเที่ยวเงินของไทย การพึ่งพาการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของมาเลเซียไปยังจีน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของไทยและมาเลเซียมีความยืดหยุ่นในการรับมือผลของการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนในระดับหนึ่ง แต่การที่ทั้ง 2 ประเทศมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในอาเซียนในระดับที่ค่อนข้างสูง อาจส่งผลให้ทั้ง 2 ประเทศได้ผลกระทบทางอ้อมจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจในอาเซียน ขณะที่การปรับตัวของเมียนมาอาจเผชิญกับข้อจำกัดในการปรับตัวมากกว่าไทยและมาเลเซีย เนื่องจากเศรษฐกิจในเมียนมาค่อนข้างเป็นระบบปิด กอปรกับระบบโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับการส่งออกยังไม่ค่อยดีนัก
- **กลุ่มประเทศมีสัดส่วนพึ่งพาเงินต่ำ ได้แก่ บรูไน ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย** ทั้งนี้ กลุ่มประเทศดังกล่าวส่วนใหญ่มักมีระดับการเปิดประเทศที่จำกัด ไม่ได้พึ่งพาภาคการส่งออกอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจนมีการเชื่อมโยงด้านห่วงโซ่อุปทานกับจีนในระดับที่ไม่สูง อย่างไรก็ตาม บรูไนและอินโดนีเซียอาจมีความสามารถในการปรับตัวที่ดีกว่าฟิลิปปินส์ เนื่องจากการค้าระหว่างเงินกับบรูไนและอินโดนีเซียส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายปิโตรเลียมเป็นหลัก รวมทั้ง ขนาดในการพึ่งพาการส่งออกไปจีนอยู่ในระดับต่ำ ขณะที่ฟิลิปปินส์มีการพึ่งพาการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ไปยังจีนมากพอสมควร อันส่งผลให้การปรับตัวของฟิลิปปินส์ในการหาตลาดรองรับแทนเงินทำได้ยากกว่า

ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดการณ์ว่า หากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ยืดเยื้อยาวนานเกิน 3 เดือน (แต่ไม่เกิน 6 เดือน) อาจจุดรั้งเศรษฐกิจจีนให้เติบโตต่ำกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ราวร้อยละ 1.0 และลงไปแตะที่ระดับประมาณร้อยละ 4.7 โดยจากการประเมินของศูนย์วิจัยกสิกรไทยพบว่า หากพิจารณา 3 ช่องทางหลักที่เศรษฐกิจจีนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียน การชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนจะส่งผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากจีนมายังอาเซียนในอัตราส่วนที่สูงที่สุด เนื่องจากมูลค่าการลงทุนโดยตรงมักมีความผันผวนอย่างมากไปตามเศรษฐกิจของประเทศ โดยหาก GDP ของจีนเติบโตลดลงร้อยละ 1.0 มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากจีนไปยังอาเซียนคาดว่าจะลดลงถึงราวร้อยละ 2.8 ขณะที่รายได้การท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวจีนและมูลค่าการส่งออกไปยังจีนของอาเซียนจะลดลงประมาณร้อยละ 1.5 และ ร้อยละ 1.2 ตามลำดับ ดังนั้น จากการประเมินผลกระทบผ่านทาง 3 ช่องทางหลัก **ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดการณ์ว่า หากเศรษฐกิจจีนเติบโตลดลงร้อยละ 1.0 จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอาเซียนในกรอบ 2.4-3.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07-0.11 ของ GDP อาเซียนทั้งหมด**

อนึ่ง ผลกระทบดังกล่าวครอบคลุมเพียงผลกระทบโดยตรงจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนที่มีต่อเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งไม่นับรวมผลกระทบทางอ้อมจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนที่มีต่อเศรษฐกิจประเทศต่างๆ ทั่วโลกและส่งผ่านไปยังเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน รวมถึงไม่นับรวมผลกระทบทางอ้อมจาก

ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ทรุดตัวลง เนื่องจากอุปสงค์ในจีนที่ลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของหลายประเทศในอาเซียนที่มีการส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์ในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง อีกทั้ง การประเมินดังกล่าวยังไม่นับรวมผลกระทบทวีคูณ (Multiplier effects) จากการที่เศรษฐกิจภายในประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียนชะงักกันตามไปด้วย ดังนั้น ผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนที่มีต่อเศรษฐกิจอาเซียนอาจสูงกว่าที่คาดการณ์ไว้ หากนับรวมผลกระทบทางอ้อมเหล่านี้

สำหรับกรณีของไทย ศูนย์วิจัยกสิกรไทยคาดการณ์ว่า หากเศรษฐกิจจีนเติบโตลดลงร้อยละ 1.0 จะสร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจไทยในกรอบประมาณ 500-700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นประมาณร้อยละ 0.09-0.13 ของ GDP ทั้งปีของไทย โดยภาคการส่งออกของไทยได้รับผลกระทบสูงสุดถึงราว 300-400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเงินถือเป็นตลาดส่งออกขนาดใหญ่อันดับ 2 ของไทยรองจากสหรัฐฯ โดยมูลค่าการส่งออกของไทยไปยังจีนในปี 2562 สูงถึง 2.9 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่ ภาคการท่องเที่ยวของไทยได้รับผลกระทบรองลงมา โดยภาคการท่องเที่ยวของไทยมีสัดส่วนรายได้ที่มาจากนักท่องเที่ยวจีนถึงราวร้อยละ 30 ในทางตรงกันข้าม ไทยพึ่งพาการลงทุนจากจีนในสัดส่วนไม่มากนัก ดังนั้นผลกระทบโดยตรงของการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนต่อการลงทุนในไทยจึงไม่สูงนัก ทั้งนี้ ผลกระทบดังกล่าวไม่รวมผลกระทบทางอ้อมจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนที่ต่างได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนท่ามกลางการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งการที่เศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนชะลอตัวลงจะส่งผลกระทบต่อการค้า การลงทุน รวมถึงการท่องเที่ยวภายในภูมิภาค ซึ่งรวมถึงในไทย อย่างมีนัยสำคัญ

มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน

	USD mn	% Nominal GDP
เวียดนาม	452-645	0.17%-0.25%
สปป. ลาว	31-44	0.15%-0.22%
กัมพูชา	39-56	0.15%-0.21%
มาเลเซีย	497-710	0.13%-0.19%
สิงคโปร์	396-566	0.11%-0.15%
ไทย	489-698	0.09%-0.13%
เมียนมา	47-68	0.06%-0.09%
ฟิลิปปินส์	146-208	0.04%-0.06%
บรูไน	4-6	0.03%-0.04%
อินโดนีเซีย	261-373	0.02%-0.03%
อาเซียน	2,362-3,374	0.07%-0.11%

ที่มา : ประเมินโดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบผู้ใช้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็นการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น

บริการทุกระดับประทับใจ